

Marjan van den Berg

Af!

Iskander Uitgevers

@ 2024 Marjan van den Berg

@ 2024 Iskander Uitgevers

Opmaak binnenwerk: Zicht Ontwerp / Janneke Visser

Omslagontwerp: Zicht Ontwerp / Janneke Visser

ISBN: 97890-833-95-104

NUR: 401

Voor Jan

Af! Nog* een dik boek! Hier vind je een keus uit de columns die ik schreef voor Margriet in de periode 2009 tot en met 2024.

Dat was dus even zoeken, aarzelen, kiezen en negeren dat dochters roepen: neem alles mee! Je hebt ook je dagboeken al verbrand, ma!

Maar ik wilde kiezen. Alles wat niet tijdloos genoeg was, moest weg. Alle onderwijscolumns staan gebundeld in 'Van den Berg stort in!!', dus die vind je hier niet. De meeste kerstcolumns hebben het niet gehaald, omdat Kerst al voldoende gecoverd was in 'Kerst met tante Jo'. Ook de columns die ik gebruikte voor 'Je neemt gewoon een aanloopje' heb ik geen plek gegeven.

Er blijft nog zoveel over. Meer dan genoeg om mee te geven. Als boodschap. Maar hoe lees je dit boek? Ik heb een goede tip. Leg het ergens waar je het snel kunt vinden. Lees een verhaaltje. Leg het weer weg. Neem het mee naar je slaapkamer. Lees, val in slaap en word met een glimlach wakker. Af en toe een beetje Af! helpt bij het hervinden van regenbogen. Van gouden randjes langs donkere wolken. Het opent je ogen

voor schoonheid. Voor rust. Voor alles wat ons lief is. Wandel maar met me mee en vind, net als ik, nooit een vastomlijnd antwoord op vragen. Dat hebben we niet nodig. Wat wel? Verwondering. Oordeelloosheid. Naar schapen staren op een dijk. Voorzichtig zoeken naar jezelf en op die zoektocht anderen ontmoeten. Daar begint geluk. Daar vertrouw ik op, geloof ik in en hoop ik op. Die hoop vind je in dit boek. Stukje bij beetje. Nou, als dat geen boodschap is!

Mijn werk is af. Ik kijk er met dankbaarheid en verwondering op terug. Af! Echt Af! En eindelijk tijd om dat eens met de hond te gaan oefenen!

Februari 2024

Marjan van den Berg

*Dat andere dikke boek is Zo!, de verzameling van alle pubercolumns tussen 1992 en 1999.

Knoflook

‘De familie Van Laar wil graag maandagochtend om twaalf uur het huis bekijken. Schikt dat?’ Ja. Natuurlijk schikt dat. Alles schikt iedereen die in deze tijd een huis te koop heeft. Dus mij ook. Ik grijp mijn grootverpakking chloor en wijd mijn weekend aan schoonmaak. Om te beginnen pak ik de streng gerookte knoflook van het aanrecht. Die ruikt zo sterk, dat iedere toekomstige koper angstig terugdeinst als ie in de buurt komt. Omdat ik zo gauw geen betere plek weet, leg ik de streng knoflook in de kofferbak van mijn auto. Opgeruimd staat netjes. In de voorraadkast zet ik de appelmoes bij de A en de zure uitjes bij de U. Aan het eind van mijn poets- en opruimwoede liggen alle messen en houten lepels in de keukenlade keurig in het gelid en is zelfs de meterkast smetteloos. Jan mag maandagochtend niet douchen. Dan moet ik de glazen wand wéér poetsen! Na toiletbezoek een scheutje bleek, aub. Om half twaalf maak ik een laatste inspectierondje. Het is bijna griezelig. Heb ik hier geleefd? Gewerkt? Gelachen? Niks meer van te zien. Gauw weg!

Ik schrik als ik de autodeur opendoe. Wat een lucht. Door de warmte is die streng gerookte knoflook zo enorm gaan walmen, dat ik er misselijk van word. Maar als de vriendin met wie ik lunch aan mijn mouw snuffelt en me verzekert dat ik niet stink, begin ik aan de lucht te wennen. Zo’n beetje knoflook. Nou ja. Knoflook is gezond, denk ik maar.

Tot ik mijn auto uitleen aan dochters. Die zijn het binnen een tel met elkaar eens: Moeder is niet goed snik. Zo’n lucht. Rijd je daar al een week mee rond? Nou ja!

Oudste dochter neemt een bolletje mee naar huis om uit te proberen, middelste dochter zoekt een bak met afsluitbaar deksel en jongste dochter krijgt een onbedaarlijke lachbui als ze ziet dat ik in de kofferbak ook nog de kussens van de bank heb gepropt, omdat dat zo'n ruimtelijke indruk maakt in huis. 'Moet je die kussens ruiken!' snikt ze.

Een week later breng ik mijn auto weg voor de jaarlijkse keuring. Als ik hem ophaal, zegt garageman: 'De monteur vroeg zich af wat er in de kofferbak ligt. Het stinkt enorm. Hij vroeg of de eigenaar lid was van de maffia.'

Op de terugweg zit er een wesp in de auto. Nog voor ik het raampje open kan draaien, valt ie dood neer.

Meelevende buurman: 'Zeker meteen aan de champagne als het huis verkocht is?'

Ik: 'Nee. Ik haal eerst de knoflook uit mijn auto.'

Breien

'U heeft drie dochters hè?'

'Ja.' Ik knik ijverig en glim. Dat gaat vanzelf. Noem de drie dochters en ik glim van trots. Verder ben ik niet zo'n glimmerig type. Dit is hormonaal glimgedrag, vrees ik. Totaal onberedeneerd.

'En daar gaat u blijkbaar goed mee om,' concludeert de vrouw. Ze is even naast me komen zitten in de zaal waar ik een lezing houd. Veel luisteraars doen dat. Voor een vraag, een handtekening in een boek of gewoon voor een babbeltje. Maar deze stem klinkt zo onverwacht bitter, dat ik verbaasd opzij kijk.

‘Ja. Heel goed,’ antwoord ik kalm. Ik druk mijn enthousiasme weg, blokkeer een gezellige anekdote, wis een grappige opmerking en wacht af.

‘Dan mag u van geluk spreken,’ snuift ze. ‘Ik heb ook dochters. Ook drie. Net als u. Maar ik zie ze nooit.’ Onderlip richting neuspunt, uitdagende blik. Ze lijkt te zeggen: ‘Nou jij weer!’

‘Nooit als in ‘veel te weinig’ of ‘echt helemaal nooit?’

‘He-le-maal-nooit.’ Het antwoord komt in monotone lettergrepen, allemaal even lang en allemaal even zwaar.

‘Wat verdrietig,’ zeg ik.

De lijnen in haar gezicht verhardden.

‘Ik heb het maar naast me neergelegd. Ik ga daar niet over zitten sippen. Want daar is het leven te kort voor. Veel te kort.’ Het klinkt wrang.

‘Dat vind ik heel dapper van u.’ Dat meen ik. Dat meen ik oprecht. Maar ik zou het liefst willen vragen hoe dat zo gekomen is? En of ik haar niet kan helpen? Zal ik met ze gaan praten? Mijn hemel, drie dochters en dan geen contact. Dat kan toch helemaal niet!

‘Weet u, ze accepteerden mijn man niet. En ik ben toch alweer drie jaar heel gelukkig met hem.’

‘U heeft een hoge prijs moeten betalen voor uw geluk,’ vind ik. ‘Ach.’ Ze haalt haar schouders op en staart naar de mensen in de zaal die gezellig druk met elkaar lachen en koffie drinken. Dan zegt ze: ‘Nou ja, dat wou ik maar even kwijt.’ Ze staat met een ruk op, keert zich om en zegt: ‘En nu schijn ik nog oma te worden ook. Hoe vind je dat.’

‘Ik zou gaan breien. En een lange brief schrijven,’ zeg ik in een opwelling. Ze kijkt me verrast aan. Ze lacht. En loopt weg.

Na de lezing komt ze naar me toe en zegt: ‘Ik heb geen woord